

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

1 Charakteristika předmětu:

A. Obsahové vymezení:

Předmět základy společenských věd (ZSV) v kontextu s poznatky získanými na nižším stupni gymnázia i na základě osobní zkušenosti seznamuje žáky hlouběji a komplexněji se společenskými, hospodářskými, politickými a kulturními stránkami současného života a s psychologickými, etickými a právními kontexty mezilidského styku.

Pojetí výuky ZSV je na škole koncipováno skutečně jako „základy společenských věd“, jako úvod do vědecké disciplíny. Naším cílem je uvést vhodnou formou studenty do základních problémů filozofie, sociologie, psychologie, politologie, etiky a seznámit je s možnými rozmanitými způsoby jejich řešení. Současně jim chceme přiblížit původní, originální způsoby a stylu uvažování některých nejzajímavějších představitelů jednotlivých společenských věd.

Obsah učiva předmětu ZSV je rozdělen do jednotlivých ročníků, ale nebráníme se uplatňování vhodných interdisciplinárních vztahů, tj. propojování vhodných tematických celků.

1. ročník / Kvinta - úvod do studia na gymnáziu, význam a obsah předmětu ZSV, předmět a úkoly důležitých společenskovedních disciplín, možnost využití jejich poznatků v každodenním životě, základy psychologie, sociologie, politologie, práva, ekonomie, planetární problémy, etika, filozofie – orientační základní pojmy.

2. ročník / Sexta – základy psychologie – osobnost, poznávací procesy, základy sociologie – člověk jako individuální osobnost

3. ročník / Septima – základy politologie, základy práva, základy ekonomie – převažují ve výuce

4. ročník / Oktáva – základy filozofie, etiky – převažují ve výuce, základy teorie vědy

B. Časové vymezení:

Ročník	1. ročník / Kvinta	2. ročník / Sexta	3. ročník / Septima	4. ročník / Oktáva
Hodinová dotace	2	2	2	2

C. Organizační vymezení:

Výuka předmětu ZSV probíhá převážně v kmenových třídách v budově školy. Funkčně je využíváno exkurzí, výstav, knihoven, společenských a politických institucí.

Ve vyučovacím procesu je nezbytná vyváženost informativní a formativní stránky učiva, která předpokládá přihlížet k intelektuální úrovni, zájmům studentů a k dostupným informačním zdrojům. Obsahové prvky je třeba vzájemně propojovat, třídit do logického systému a začleňovat do širších vztahů a souvislostí. Toto přispívá i k osvojení technik duševní práce.

V hodinách je účelné využívat aktivizující metody výuky jako:

- Práce s textem – výcvik čtenářské gramotnosti
- Dialogy, diskuse, polemika, fiktivní dialogy
- Formulování problémů
- Práce s pojmovými slovníky jednotlivých společenskovedních oborů
- Cílená samostatná práce
- Seminární formy práce
- Obhajoba vlastního názoru
- Vyhledávání podnětů v přehledu dějin a tradic
- Reakce na mediální zprávy

2 Výchovné a vzdělávací strategie

K rozvoji všech klíčových kompetencí u žáka přispívají především metody, které se zaměřují na rozvoj osobnosti dítěte jako celku.

K získání **kompetence k řešení problémů** žákům předkládáme takové úkoly, k jejichž řešení potřebují znalosti z nejrůznějších oborů. Vedeme je k posuzování řešení z nejrůznějších úhlů pohledu. Žáky učíme pracovat s nejrůznějšími informačními zdroji.

Hlavními strategiemi při získání **kompetence k učení** jsou kooperativní učení, práce ve skupinách, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

Kompetenci komunikativní rozvíjíme vytvářením prostoru pro vyjadřování žáků. Žáci mohou vyjádřit vlastní názor v nejrůznějších diskuzích, při skupinových pracích, při prezentování výsledků své práce. Zároveň žáky vedeme k naslouchání druhým, jakožto základnímu aspektu celé komunikace.

Kompetence sociální a personální se snažíme u dětí vybudovat formou sociálního učení, tedy skupinovou práci, práci na společných projektech školy. Vedeme je k chápání významu týmové práce. Vzhledem k rodinnému charakteru školy se na akcích, které škola pořádá, setkávají žáci napříč všemi ročníky.

Kompetence občanské rozvíjíme u dětí především poučením o základních lidských a občanských právech a povinnostech. Žáci a studenti mají možnost podílet se na životě školy prostřednictvím svého zástupce v žákovské samosprávě.

Kompetence pracovní rozvíjíme u žáků především formou skupinové a individuální práce.

Aktivizující metody výuky přispívají, vedle dalšího, k formování klíčových kompetencí v oblasti:

Prohloubení a kultivace individuálního sebeuvědomění jako je:

- Vztah k ostatním lidem
- Smysl vlastní práce, jejího významu pro druhé
- Otázky smyslu života vůbec
- Člověk je sám ve svém vlastním rozhodování a ve své vlastní odpovědnosti, vlastní názor

Orientace ve světě:

- Orientovat se ve světě práva spravedlnosti
- Státu a zákonitostí, kterými se řídí jeho vývoj
- Politiky, ekonomie, financí
- Důvody mezinárodní spolupráce mezi zeměmi
- Orientovat se v problémech současného světa

Formování vlastního přesvědčení jako je:

- Vnitřní ztotožnění s principy státu
- Vztah k právnímu, demokratickému, liberálnímu státu
- Svobodné sebeurčení a sebeuskutečnění

Zdůvodnění norem etiky, kam patří:

- Rodina
- Společnost
- Příroda

Kultivace mezilidské komunikace, tj.

- Kultivace mezilidské komunikace, tolerance, schopnosti naslouchat odlišným názorům
- Schopnost kritického myšlení a schopnost kultivovaně se vyrovnat s odlišnými názory

➤ Vyučovací předmět:	Základy společenských věd			
Ročník:	KVINTA, 1. ročník			
Očekávaný výstup RVP	Školní výstup	Učivo	TO průřezových témat	Mezipředmětové vztahy
Žák objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka.	<p>Žák objasní rozdíl mezi přírodními a společenskými vědami a vysvětlí, čím se zabývá psychologie.</p> <p>Žák stručně popíše vývoj psychologie a porovná různé přístupy ke zkoumání lidské psychiky.</p> <p>Žák posoudí vliv přírody a společnosti (kultury) na chování lidí.</p>	<p>Člověk jako přírodní a společenská bytost</p> <ul style="list-style-type: none"> - příroda a společnost - společenské vědy - psychologie – vývoj - psychologie – obory 	<p>OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti („já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání)</p> <p>Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí)</p>	<p>Biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - etologie, genetika
Žák porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezení, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví.	<p>Žák popíše biologické, psychické a sociální změny, k nimž dochází v průběhu života.</p> <p>Žák objasní pojem vývoj a uvede charakteristické znaky jednotlivých vývojových období.</p> <p>Žák popíše, jak člověka ovlivňují zásadní události a změny v průběhu jeho života.</p>	<p>Osobnost a její vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - působení vnitřních a vnějších vlivů - vývoj osobnosti - významné události v průběhu života 	<p>OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jak rozumím vlastnímu tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu a vlastní psychice; jaký/jaká chci být a proč; co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj)</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny v životě člověka a jejich reflexe
Žák objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady	Žák vysvětlí, jakým způsobem ovlivňují různé zájmy a potřeby chování člověka.	<p>Vlastnosti osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaměřenost jednání, potřeby, 	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti („já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a	

faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka.	Žák rozlišuje vloh a schopnosti, vysvětlí, jak lze rozvíjet různé vloh prostřednictvím vlastních činností.	motivace - schopnosti, inteligence - temperament - charakter	prožívání; jak se obvykle chovám, jaké způsoby chování a jednání volím)	
	Žák vysvětlí pojem inteligence a objasní rozdíl mezi různými druhy inteligence.			
	Žák rozlišuje pojmy temperament a charakter.			
	Žák stručně charakterizuje jednotlivé typy temperamentu podle Hippokratovy typologie.			
	Žák rozlišuje jednotlivá stádia morálního usuzování.			
Žák porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení.	Žák vysvětlí rozdíly mezi základními druhy lidských činností (hra, učení, práce).	Učení - hra, učení a práce - specificky lidské formy učení - učební styly - využívání volného času - relaxace	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu; co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila) OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (jak jsem schopen/ schopna si organizovat čas)	Biologie - soustavy regulační (nervová činnost) Výchova ke zdraví - zdravý způsob života a péče o zdraví (relaxace)

<p>Žák vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat.</p>	<p>Žák objasní rozdíl mezi vlastním sebepojetím a hodnocením ze strany ostatních lidí.</p>	<p>Sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání - sebehodnocení 	<p>OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jak jsem schopen vnímat se pozitivně; jak rozumím vlastní jedinečnosti; jaký/jaká chci být a proč)</p>	
<p>Žák využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace.</p>	<p>Žák rozlišuje vlastní přednosti a nedostatky a vytváří si pozitivní přístup k sobě samému.</p>		<p>OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (jak jsem schopen vnímat se pozitivně, jak rozumím vlastní jedinečnosti)</p>	
<p>Žák na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi.</p>	<p>Žák podá stručnou charakteristiku duševně zdravého člověka.</p> <p>Žák uvede příklady situací, v nichž je člověk vystaven zvýšené zátěži.</p> <p>Žák rozlišuje pojmy stres a frustrace a porovná možné způsoby řešení náročných životních situací.</p>	<p>Duševní zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - stres - frustrace - náročné životní situace 	<p>OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (předcházení zátěžovým situacím, stresům atd.); strategie zvládání zátěžových situací tak, aby co nejméně ublížily; relaxace)</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychohygiena – předcházení stresům v mezilidských vztazích, zvládání stresových situací, efektivní komunikace, hledání pomoci
<p>Žák vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat.</p>	<p>Žák rozlišuje různé formy vnímání (smyslové, sociální).</p> <p>Žák si ověří existenci smyslových klamů.</p> <p>Žák vysvětlí vztah mezi myšlením a řečí.</p> <p>Žák popíše, jak mohou psychické stavy ovlivnit chování člověka.</p>	<p>Psychické procesy a stavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání - myšlení a řeč - řešení problémů, kognitivní styly - citové stavy a nálady - paměť a pozornost 	<p>OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (mé chování, myšlení a prožívání)</p>	<p>Biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustavy regulační (ústroj smyslová) <p>Český jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecné poučení o jazyku a řeči (myšlení a jazyk)

Žák uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem.	Žák objasní vliv okolí na chování (vývoj) člověka, rozlišuje záměrné a nezáměrné působení.	Sociální vztahy - sociální učení - komunikace - konflikty - sociální percepce - předsudky a stereotypy	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (můj vztah k lidem; moje sociální role nyní i budoucí) OSV – Spolupráce a soutěž (můj vztah ke spolupráci a k soutěži; nakolik chci být originální a nakolik se umím přizpůsobovat druhým) OSV – Sociální komunikace OSV – Morálka všedního dne (jak mohu rozvíjet dobré vztahy k lidem)	Český jazyk - obecné poučení o jazyku a řeči (jazyková komunikace) - komunikační strategie Výchova ke zdraví - rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi
	Žák popíše, čím vším působí na své okolí a jaké prostředky používá při komunikaci.			
	Žák posoudí účinnost různých strategií při řešení konfliktů (konfrontace, únik, řešení).			
	Žák rozpoznává chybné tendence při vnímání druhých lidí (projekce, první dojem, předsudky a stereotypy).			

Projekt I.: **Vývoj psychologie**

Každá skupina dostane jednu etapu psychologie – téma zpracuje, odprezentuje a následně všichni absolvují test na toto téma, film *Nebezpečná metoda* (<http://www.csfid.cz/film/275050-nebezpecna-metoda-prehled/>), plus praktická cvičení z gestaltpsychologie

Cíl: Žáci se orientují ve vývoji psychologie a hlavních směrech (významné při osvojování si dalších konkrétních oblastí psychologie)

Projekt II.: **Já v čase**

Jak se vidím – zpracování pojmu JÁ/lidská bytost/společnost – porovnání závěrů v rámci celé třídy – rozehrivací aktivita

Kruh života – mandala

- nakreslím na tabuli kruh života – úvod k tématu

Mandala¹ je rituální či magický kruh vytvářený při zvláštních příležitostech obzvláště v hinduismu, lámaismu² a tantrické józe (jantry)³, ale například i u indiánů kmene Navaho, atd. Mandala se vytváří obřadním způsobem a nejčastěji je kreslená do písku, či sypaná různými materiály. Podle některých

¹ Slovo mandala doslova znamená kruh.

psychologů je mandala prazobrazením symetrického uspořádání prvků kolem středního bodu – JÁ. Je také ale symbolem kosmu⁴. Mandalas vytvářejí zkušenosti lamové pozvolným konstruováním aktivní imaginací. Obvykle se vytvářejí při vzniku duševní nerovnováhy – pro její odhalení a odstranění. Mandala většinou obsahuje kvadraturu kruhu – přeměnu od stavu nesjednocení čtyř principů ke stavu sjednocení těchto principů kruhem. Přeměna čtverce v kruh.

To co jsme na táboře dělali nebyla mandala, ale cosi co jsem nazval **kruh života**. Je to kombinace **mandaly a kola světa** (sipä-khorlo), které znázorňuje běh lidských forem existence. My jsme vyráběli sypaný kruh života. Jako materiálu jsme použili hlavně písek, potom malé oblázky, kameny a kamínky všech velikostí, šišky, suché jehličky, mouku. Každému byla přidělena výše naplánovaného kruhu života. Jednotlivé, níže uvedené přechody (narození, první slova, nástup do školy, ...) byly vytvořeny soustřednými kružnicemi. Narození bylo nejbližší středu a tam se také začínalo tvořit. Začínalo a končilo se ve společném prostoru (spojení makro a mikrokosmu). Bylo možné pozorovat jak se kdo napojuje či izoluje od svých sousedů, jak pojímá přechody i jednotlivé fáze (prostor mezi přechody). Celé toto naše snažení by bylo možné nazvat **cestou k celosti své bytosti**, cestou k bytostnému JÁ (Das Selbst)

Moje silné stránky (II/19)

Skupiny si rozdělí etapy lidského vývoje, zpracují je, odprezentují a následně všichni absolvují test na toto téma

- žáci musí být schopni si dělat poznámky, skupiny musí poskytnout ostatním dostatečné informace i souhrnné materiály (vhodné propojení s domovem důchodců nebo naopak třeba kojeneckým ústavem – dle časových možností)

Cíl: Žáci se orientují ve vývojových fázích člověka a díky tomu jsou schopni lépe komunikovat a akceptovat specifika jednotlivých fází

Projekt III.: Vnímáme a poznáváme

Zvuky a barvy, Vnímání symbolů (I/167 – 176)

- film V hlavě (<http://www.csfd.cz/film/345734-v-hlave/prehled/>) - po jehož shlédnutí jsou žáci schopni rozklíčovat základní pojmy psychologie vnímání a poznávání – následuje samostatná práce (co je realita?) – práce s vizuálními i zvukovými klamy, tak aby si žáci uvědomili rozdíl mezi realitou a vnímaným, následně se žáci ve skupinách pokusí navrhnout princip vnímání a poznávání, který bude následně představen, upraven a osvojen

Cíl: Osvojení si znalostí z oblasti vnímání, poznávání a uvědomit si rozdíl mezi realitou a vnímaným, pracovat se zkrácením

---

² Tibetská forma buddhismu ovlivněná původním tibetským šamanismem.

³ Kruhové obrázky – pomůcky pro usnadnění meditace.

⁴ Východní filosoficko-náboženské směry předpokládají jednotu mikrokosmu (člověka) a makrokosmu (vesmíru). Respektive jednotu jejich struktury. Stejně jako ve vesmíru je možné poznávat čím dál tím větší celky (makro), tak v struktuře člověka i vesmíru je možné poznávat čím dál tím menší prvky (mikro). A člověk je součástí vesmíru, tedy i struktura vesmíru je obsažena v něm.

Myslíme – Moje mysl

- žák namaluje pomocí obrázku svojí mysl, má na to 5 minut – pak následuje reflexe – složitý proces myšlení – výklad! Film v hlavě – odkaz na něj

Stará bludiště byla rozšířena v Egyptě, velmi známé je výše zmiňovaný labyrint pro Mínotaura na řecké Krétě, Římané používali bludiště k hrám, ve středověku procházeli věřící bludištěm v chrámech (nejznámější je v Chartres⁵, či v Remeši) jako po symbolické stezce duchovní dokonalosti. Labyrinty všeho druhu inspirovaly zahradní architektky k tvorbě bludišť parkových cestiček z živých plotů a keřů všeho druhu. Do středu bludiště se obvykle umísťuje zvíře (býk, mínotaurus, či jiná bestie), diamant, ozdoba, symbol, citát, ... Jestli máte dojem, že tvorba mandaly a bludiště se něčím podobají, potom máte nejspíše pravdu. Můžeme zhlédnout jisté podobnosti v jejich procesu tvorby (od středu, nebo od okraje), v jejich struktuře i v celkovém dojmu. Nakonec může být bludištěm (labyrint světa a ráj srdce) struktura města, bludiště křivolakých uliček. Zde se vysvětluje struktura města jako struktura vaší duše. Přijít na to jak spolu souvisí vaše město s vaší myslí je někdy těžké. Avšak jakmile na to přijdete nebudete nejspíše schopni pochopit proč Vám to nedošlo hned. V alchymii a jiných okultismech se často používá jako příměr boží mysli „Nový Jeruzalém“. Symbolicky (třebas ve snech) se výstavba nového města obvykle vysvětluje jako výstavba nových psychických (např.: vědomostních, hodnotových, postojových, ...) struktur.

Projekt IV.: Jak se učím?

Ve skupinách budou mít žáci za úkol navrhnout co nejvíce principů a postupů, jak se efektivně učit a co jim pomáhá (nejprve každý sám, pak skupinová práce) – budou vytvořeny plakáty, které by měly i vizuálně nalákat a pomoci tak třeba i ostatním s tím, jak se mají učit – metody by měly být následně prezentovány v ostaních ročnících

Cíl: Uvědomit si, že učení není snadné a je třeba se ho také naučit; osvojit si některé nové metody, nácvik prezentačních dovedností

Projekt V.: Moje zdraví

Kruh pohody (I/141) – samostatná aktivita

Cíl: Žáci si rozšíří svůj pohled na zdraví a pohodu

Právo na zdraví (I/147 - 151) – práce s dilematy, rozhodováním, uvědomění si hodnoty zdraví – celotřídní aktivita

Cíl: Žáci si vyjasňují názory na komplexní problémy a otázky spojené se zdravím

---

⁵ Jeho zmenšenina je nakreslená na asfaltu na Vyšehradě.

Ve skupinách si žáci připraví prezentaci jednoho psychického onemocnění – po prezentaci přijde testování znalostí formou eseje i testu – film Příběh nemocné duše (<http://www.csfd.cz/film/297112-pribeh-nemocne-duse/komentare/>)

Cíl: Ucelení pohledu na zdraví a nemoc, porozumění pojmu duševní nemoc a v závislosti na tom mít základní představu o možných komplikacích, střetech s duševně nemocnými lidmi a předcházení jim

Vyučovací předmět:	Základy společenských věd			
Ročník:	SEXTA, 2. ročník			
Očekávaný výstup RVP	Školní výstup	Učivo	TO průřezových témat	Mezipředmětové vztahy
	Student se orientuje v sociologické terminologii, která mu pomáhá lépe rozumět jednotlivým tématům spojeným s běžným životem.	ÚVOD DO SOCIOLOGIE - vznik a původ vědy, historický vývoj - stručný pohled do historie sociologického myšlení		Veškerá témata jsou multidisciplinární a je kladen důraz na propojování osvojené teorie a běžné praxe
Žák respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky. Žák objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích.	Student vysvětlí jak funguje socializace, jaké jsou její fáze i důsledky. Žák si uvědomuje význam role rodiny v socializačním procesu a dokáže popsat příklady, kdy rodina v tomto procesu selhává. Žák se orientuje v pojmosloví týkající se rodiny, jejich členů, forem apod. Žák objasní význam sociálních skupin, utváření institucí, úlohu norem apod. Žák se orientuje v sociální struktuře společnosti, uvědomuje si své společenské role a chování s nimi	Socializace - kulturněhistorické determinace společnosti a jedince - enkulturace, sociální kontrola - stereotypy - rodina Podstata sociálních uskupení a jejich typologie Sociální struktura - společenská stratifikace - status, role, mobilita Kultura - příroda versus kultura - formy prolínání kultury	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Environmentální výchova Mediální výchova	VV, HV, biologie, dějepis, zeměpis

	<p>spojené.</p> <p>Žák vnímá odlišnosti cizích kultur a dokáže pohovořit o vlivech cizích kultur i o procesu střetávání kultur</p>			
<p>Žák posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní.</p>	<p>Žák uvede klíčové ideové a sociální milníky, které vedly k proměnám společnosti v historickém vývoji.</p> <p>Žák dokáže ze sociologického hlediska poukázat na distribuci moci ve společnosti.</p>	<p>Tradiční a moderní společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny společnosti v časovém horizontu <p>Moc a její legitimizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - fenomén moci, druhy moci - konflikt a jeho řešení 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p>	<p>dějepis, zeměpis, cizí jazyky</p>
<p>Žák uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem.</p> <p>Žák eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná</p>	<p>Žák dokáže volit vhodné způsoby komunikace s ohledem na komunikačního partnera.</p> <p>Žák se orientuje v současných médiích a zaujímá k nim kritický postoj.</p> <p>Žák dokáže vytvořit mediální obsah dle zadaných kritérií (cílová skupina, téma, rozsah apod.).</p>	<p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační proces, bariéry - argumentace, manipulace <p>Média a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a využití médií 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Mediační výchova</p>	<p>VV, HV, český jazyk, cizí jazyky, zeměpis, dějepis</p>

<p>nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci.</p> <p>Žák analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu.</p>				
<p>Žák objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost.</p> <p>Žák posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky.</p> <p>Žák zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika</p>	<p>Žák dokáže pojmenovat nejvýznamnější globální problémy a pohovořit o jejich vývoji a řešení.</p> <p>Žák dokáže pohovořit o vlivu globalizace na jednotlivé země.</p>	<p>Norma</p> <ul style="list-style-type: none"> - změna pohledu na „normální“ - sociálně-patologické chování <p>Tzv. „postmoderní společnost“</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohled na aktuální dění ve společnosti - Mc`Donaldizace společnosti - globalizace - globální problémy 	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Mediální výchova</p>	<p>český jazyk, cizí jazyky, zeměpis, dějepis, biologie, ekologie</p>

jejich zneužití.				
<p>Žák vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu.</p> <p>Žák stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky.</p> <p>Žák rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky.</p>	<p>Žák porozumí základním otázkám ekonomického života.</p> <p>Žák se orientuje v základních ekonomických pojmech, rozumí ekonomickým zprávám v médiích.</p> <p>Žák vysvětlí základní pojetí, která se uplatňují ve světovém hospodářství.</p> <p>Žák objasní zákonitosti fungování trhu.</p>	<p>ÚVOD DO EKONOMIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a vývoj vědy - ekonomické systémy a alternativní přístupy v makroekonomii - základní pojmy ekonomie <p>Principy tržního mechanismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika trhu - nabídka-poptávka - cena - konkurence 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropský ch a globálních souvislostech</p> <p>Mediální výchova</p>	D, M
<p>Žák objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu.</p> <p>Žák na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů.</p>	<p>Žák rozumí principu magického čtyřúhelníku a je schopen ho prakticky využít při popisu hospodářství ČR.</p> <p>Žák poukáže na vybrané strategie mezinárodního obchodování.</p> <p>Žák rozumí pojmům HP a orientuje se v hospodářských procesech uskutečňovaných v rámci ČR.</p>	<p>Magický čtyřúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> - inflace - nezaměstnanost - HDP - bilance zahraničního obchodu (cla, kvóty, volný trh) <p>Hospodářská politika</p> <ul style="list-style-type: none"> - NH v každodenní realitě podstata, cíle, druhy HP 	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropský ch a globálních souvislostech</p> <p>Mediální výchova</p>	Zeměpis, matematika

<p>Žák objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií.</p> <p>Žák vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit.</p>				
<p>Žák objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank.</p> <p>Žák využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku.</p>	<p>Žák objasní systém směny a dokáže pohovořit o roli finančních institucí.</p>	<p>Peníze a bankovní soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj peněz a jejich funkce - centrální banka - komerční banky - burzy a cenné papíry 	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Mediální výchova</p>	<p>Dějepis, matematika</p>

<p>Žák používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku.</p> <p>Žák rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti.</p>				
<p>Žák rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější, posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním.</p>	<p>Student definuje právní subjektivitu ekonomických subjektů</p> <p>Žák dokáže hovořit o výhodách a nevýhodách podnikání.</p> <p>Žák dokáže pohovořit o výhodách počátku podnikání během studia.</p>	<p>Firmy a jejich druhy</p> <p>Podnikání</p>	<p>Mediální výchova</p>	<p>matematika</p>

Projekt I.: **Socializace**

V čem spočívá význam socializace pro člověka i společnost? (Jak souvisí narušená socializace s kriminalitou?) – žáci se ve skupinách zamyslí nad oběma tématy (vyhledají případné informace) a diskutují závěry.

Ve skupinách pak žáci vyplní pracovní listy: http://opvksablony.gvn.cz/pracovni_listy/52_5sada_zsv/VY_52_INOVACE_ZSV.S5.27.pdf

Následně budou zkontrolovány a diskutovány a na základě těchto informací budou stanoveny i nejdůležitější pojmy, které budou následně i otestovány

Cíl: Žáci si osvojí základní pojmy vážící se k socializaci, zároveň zjistí, jak socializace ovlivňuje jejich život a je významná pro další vývoj života

Projekt II.: **Stereotypní vnímání reality**

Ber dvě (II/114); Očekávání spojená s pohlavím (II/120)

Sexualita

- Vytvořte kompozici (koláž), která bude vystihovat a „oslavovat“ to, že jste ,muž/žena.

- Typický Čech – ve skupinách žáci mají za úkol vystihnout co nejlépe typického Čecha – následně jsou všechny práce přestaveny a je celou třídou vytvořen stereotypní obraz Čecha, se kterým se pak následně žáci srovnávají

Cíl: Žáci si uvědomují předsudky spojené s etnikem a pohlavím

Projekt III.: **Stratifikace společnosti**

Občané druhé kategorie (II/193)

Cíl: Žáci přemýšlejí o skrytých aspektech kastování občanů ve společnosti

Projekt IV.: **Moc**

Květina moci (II/135)

Cíl: Žáci poznají dynamiku moci a bezmoci ve společnosti

Projekt V.: **Mediální výchova**

Časová linka – připravit karty – osvojení si vývoje médií a uvědomění si jeho rychlosti (celotřídní aktivita)

Protichůdné zprávy - (II/217) – (skupinová aktivita) – 2 stejné obrázky, různé zadání propagace – skupina vytvoří „reklamu“ dle zadání a po následné prezentaci by mělo všem členům být jasné, že konzument se dozví vždy jen to, co reklama chce

- uvědomění si funkce, účelu reklam a být schopen rozklíčovat tyto faktory

Zprávy (II/216) – důkladný rozbor zpráv dle zadaných charakteristik – TV Nova, Prima, Čt (skupinová práce) – domácí úkol – prezentace a vyvození závěrů ve škole

Rozbor TV reklam dle zadaných charakteristik (II/224) – (skupinová práce)

Cíl: Využití teoretických informací v praxi, prohloupení schopnosti kritického čtení a rozboru informací

Projekt VI.: **ČR jako ekonomický subjekt**

Úvod: Ekobingo (I/76)

Ve skupinách žáci budou mít za úkol na základě magického čtyřúhelníku představit ČR dle zadaného faktoru – následná prezentace (i s připravenými podklady pro ostatní skupiny, i otázkami k posluchačům) – následuje test složený z otázek, které zazněly v rámci jednotlivých prezentací

Cíl: Žáci si prohloubí vědomosti o ekonomických a obchodních kontaktech ČR

Projekt VII.: **Podnikáme**

Žáci si samostatně pokusí zpracovat vlastní podnikatelský plán, který bude hodnocen vzájemně v rámci celé třídy a nejlepší budou ohodnoceny

Cíl: Vyzkoušet si nabyté dovednosti na reálném příkladu, stejně tak mohou žáci udělat první krok ke svému reálnému podnikání

Vyučovací předmět:	Základy společenských věd			
Ročník:	SEPTIMA, 3. ročník			
Očekávaný výstup RVP	Školní výstup	Učivo	TO průřezových témat	Mezipředmětové vztahy
Žák rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády).	Student vysvětlí vývoj státu a jeho formy v kontextu moderní historie.	Teorie státu - podstata státu a jeho vymezení - antická polis a teorie vzniku moderního státu stát a geneze lidských práv	Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Dějepis
Žák vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje; objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR. Žák vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě. Žák objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve	Žák vymezí základní ústavní principy včetně podrobných komentářů. Žák dokáže rozpoznat principy demokracie a poukázat na jejich absenci v nedemokratických státech.	Ústava, demokratický právní stát - politický systém ČR, volby, územní samospráva - Ústava ČR - demokracie x totalita - ideologie, extremismus	Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Dějepis, zeměpis, český jazyk, cizí jazyky

<p>státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií.</p>				
<p>Žák uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu.</p> <p>Žák rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů.</p> <p>Žák vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstev.</p>	<p>Žák se orientuje v českých politických stranách, odliší pravici od levice.</p> <p>Žák zná základní principy voleb a uvědomuje si výhody i nevýhody aktivního zapojení se do voleb</p> <p>Žák ví o možnostech participace občana na moci a v umožněné míře se snaží jich i využívat.</p>	<p>Volby</p> <ul style="list-style-type: none"> -politické strany a jiná uskupení -volby -participace občana na moci 	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Mediální výchova</p>	<p>Český jazyk, dějepis, zeměpis, matematika</p>
<p>Žák objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy.</p> <p>Žák rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti.</p>	<p>Žák se orientuje v mezinárodních organizacích, dokáže vysvětlit čím se zabývají a jaký je jejich význam pro svět.</p>	<p>Mezinárodní organizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - EU - OSN, NATO a další významná mezinárodní politická uskupení 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních</p>	<p>Zeměpis, dějepis, cizí jazyky</p>

<p>Žák posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva.</p> <p>Žák uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR.</p> <p>Žák uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí.</p>	<p>Žák se orientuje v instituci EU a dokáže popsat její vliv na fungování ČR.</p>		<p>souvislostech</p> <p>Mediální výchova</p>	
<p>Žák obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování.</p> <p>Žák uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady.</p>	<p>Žák zná základní dokumenty týkající se lidských práv (včetně práv dětí).</p> <p>Žák zná svá práva i své povinnosti a podle toho se chová.</p> <p>Žák rozpozná protiprávní jednání a je si vědom následných sankcí.</p>	<p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - historie lidských práv a jejich filosofická zdůvodnění - významné dokumenty 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>	<p>Dějepis, zeměpis</p>

<p>Žák uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky.</p>	<p>Žák ví, kam se má obrátit v případě zaznamenání porušování práv občana (ať svých vlastních či druhého člověka).</p>			
<p>Žák objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy.</p> <p>Žák uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují.</p>	<p>Žák na příkladu rozliší právní a morální normy.</p> <p>Žák je schopen popsat legislativní proces.</p>	<p>Právo x morálka</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo a spravedlnost - právní a mravní vědomí - otázka viny a trestu - prameny práva - legislativní proces 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p>	<p>ČJ</p>
<p>Žák rozlišuje fyzickou a právní osobu, uvede jejich příklady.</p> <p>Žák vymezení podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství)</p> <p>i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů.</p> <p>Žák na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek.</p>	<p>Žák rozlišuje fyzickou a právní osobu, uvede jejich příklady.</p> <p>Žák se orientuje v terminologii právních vztahů.</p> <p>Žák je schopen pohovořit o náležitostech smluv, tak aby byly platné.</p>	<p>Systém práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležitá právní odvětví a jejich prameny <p>Občanské právo</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanskoprávní vztahy - právní úkon - právní vztahy - smlouvy 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p>	<p>ČJ</p>

<p>Žák uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď,</p> <p>uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti.</p>				
<p>Žák rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady</p> <p>postihů trestné činnosti.</p> <p>Žák rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení.</p>	<p>Žák na příkladu rozliší trestný čin a přestupek a je schopen uvést možné druhy postihů.</p>	<p>Trestní právo</p> <ul style="list-style-type: none"> - trestní čin - trestní odpovědnost - trestní řízení - trest 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>	<p>ČJ, Z, D</p>
<p>Žák rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů,</p> <p>s nimiž se na ně mohou občané obracet.</p> <p>Žák ve svém jednání respektuje platné právní normy.</p>	<p>Žák ví, na jakou instituci se má s jakým problémem obrátit a aktivně toho dokáže využít.</p>	<p>Právní řád ČR</p> <p>Právní ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> - orgány právní ochrany 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>	<p>ČJ, Z, D</p>

Projekt I.: **Ústava a ústavní principy v komparaci s cizími státy**

- terminologický základ, zpracování ústav jednotlivých zemí – práce s autentickými materiály – (druh, předmluva – na co cílí, obsah), prezentace jednotlivých ústav, závěrečný test, film Demokrati (<http://www.csfd.cz/film/405855-demokrate/komentare/>)

Cíl: Žák si zmapuje problematiku ústavy, rozezná druhy ústav a též se orientuje v hlavních částech obsahu tohoto dokumentu

Projekt II.: **Totalitní režimy v Československu** (sexta, oktáva)

- terminologický základ, exkurze Osvětim (popř. památník Vojna u Příbrami), test z totalitních ideologií, otázky pamětníkům – závěrečné zpracování do podoby metodického materiálu

Cíl: Využití teoretických znalostí v praxi, orientace v totalitních režimech, žák dokáže o tématu plynule a samostatně bez přípravy hovořit

Projekt III.: **Odpovědný občan**

Les Enfants Savants (II/201)

Cíl: Žáci poznají různé cesty a strategie odpovědného občanství na místní úrovni

Projekt IV.: **Protest – participace občana na moci**

Kde jsou moje hranice (II/195)

Cíl: Žáci se seznámí s různými formami a metodami společenského protestu a odporu a vytvoří si na něj názor

Projekt V.: **Práce dětí** (II/97-99)

Cíl: Žáci se orientují více v problematice dětské práce

Projekt VI.: **ČR svázaná světem**

- vliv EU a dalších mezinárodních organizací na stav a vývoj ČR
- jednotlivé skupiny si připraví vliv organizací na ČR, odprezentují, navazovat bude společná diskuze o výhodách a nevýhodách členství v různých organizacích a stejně tak závěrečný test, který vznikne na základě dotazů, které měli studenti vždy v rámci prezentace

Cíl: Uvědomění si vlivu mezinárodních organizací na fungování ČR, orientace v názvosloví a funkcích jednotlivých mez. organizací

Projekt VII.: **Mír ve světě**

Mír je ... (II/42)

Cíl: Žáci si ujasní pojem mír.

Sestavování výroků o míru (II/42)

Cíl: Žáci poznají různá pojetí tohoto pojmu

Násilí (II/45)

Cíl: Žáci rozeznají přímé a nepřímé násilí.

Mírové vyjednávání (I/51)

Cíl: Žáci si ujasní pojmy a dynamiku soutěže, spolupráce a konfliktu.

Projekt VIII.: **Studentské volby** (septima, oktáva)

- terminologický základ, film Hlas za kozu (<http://www.csfd.cz/film/380209-hlas-za-kozu/komentare/>) – diskuze o volbě, volebních strategiích, slibech a realitě – pracovní list k filmu nabízející reflexi, příprava reálných voleb, „volby na nečisto“

Cíl: Využití teoretických znalostí v praxi

Vyučovací předmět:	Základy společenských věd			
Ročník:	OKTÁVA, 4. ročník			
Očekávaný výstup RVP	Školní výstup	Učivo	TO průřezových témat	Mezipředmětové vztahy
Žák objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka.		Podstata filozofie – základní filozofické otázky, vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění	Osobnostní a sociální výchova	dějepis
Žák rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení.	Žák je schopen charakterizovat předpoklady vzniku filozofie v antickém Řecku, rysy nejstarší filozofie a hlavní směry antické filozofie. Žák se orientuje v jednotlivých filozofických směrech, je schopen je historicky zařadit a osvojené teorie aplikovat na různé filozofické otázky. Žák se orientuje ve směrech i hlavních otázkách současné filozofie.	Filozofie v dějinách – klíčové etapy a směry filozofického myšlení – Antická filozofie (důraz na tuto nejstarší filosofii jako významné východisko dalších směrů – Filozofie středověku – Renesanční filozofie – Osvícenská filozofie v Anglii, Francii a Německu (francouzský racionalismus, britský empirismus, německá klasická filozofie) – Filozofie 19. a 20. století (Schopenhauer, Nietzsche, pozitivismus, marxismus, hermeneutika, fenomenologie, existencialismus) – Filozofie s předponou "post-" (analýza jazyka, epistemologie)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova	veškerá témata filozofie, religionistiky či epistemologie i etiky jsou interdisciplinární a prolínají jednotlivé sféry lidského života

<p>Žák posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem.</p>	<p>Žák se orientuje v základních etických pojmech.</p> <p>Žák rozliší základní koncepce pravdy: korespondenční, koherenční a konsenzuální.</p> <p>Žák vymezí vzájemný vztah hodnot a norem, na konkrétních příkladech objasní význam hodnotové orientace pro lidský život.</p> <p>Žák charakterizuje úlohu svědomí v lidském životě</p> <p>Žák ilustruje na konkrétních příkladech porozumění pojmu viny, zhodnotí význam odpuštění.</p>	<p>Základní etické pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - morálka, mravnost, moralita - etika (hedonistická, utilitaristická, pragmatická) - etiketa - dobro a zlo - pravda - svoboda - odpovědnost - hodnoty - vina, trest, odpuštění 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p>	
<p>Žák rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení.</p>	<p>Žák rozumí roli náboženství v každodenním životě člověka.</p> <p>Žák identifikuje symboly, znaky jednotlivých probraných náboženství a dokáže pohovořit o rozšíření či hlavních tezí dané víry.</p>	<p>Víra v lidském životě</p> <ul style="list-style-type: none"> – podoby víry, znaky náboženské víry – náboženské systémy, církve; sekty 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p>	

Projekty pro oktávu jsou pro letošní rok odlišné, než budou v budoucnu (je to dáno jiným systémem probírané látky – navazování po jiném učiteli, kdy žáci absolvovali již všechny oblasti ZSV a nyní se pokusím o aplikaci jejich znalostí do praktických témat). Hlavním tématem bude „Globální výchova“ – přičemž východiskem budou globální problémy, na které budou navázána jednotlivá témata.

V semináři ZSV pak bude probíhat klasická příprava na maturitní zkoušku ze základů společenských věd

PROJEKT: Budoucnost (I/244-8) – Můj svět za 21 let (samostatná práce – esej) – psaná na počítači (zadaný styl) – následně je rozdáme jiným žákům a hodnotíme vize budoucnosti dle zadaných charakteristik (pozitivní/negativní apod.) – následuje celotřídní diskuze o pohledu mladých na budoucnost

PROJEKT: „Problémy současného světa“: PROJEKT, KTERÝ VYTVOŘÍ LINKU VÝUKY PRO CELÝ ŠKOLNÍ ROK(v dalších letech by, pokud se osvědčí, mohla být podobná náplň volitelným předmětem) – (korporace, závislosti, ztráta hodnot, zhuštěná infrastruktura, mobilní otroci, otroci času, poruchy příjmu potravy, ničení přírody, rozpad rodiny, střety odlišnosti)

S pomocí vizualizací budou mít žáci za úkol ve skupinách vytvořit seznam největších problémů aktuálního světa – pak jako celá třída vytvoří plakát s těmi, na nichž se shodne převážná většina spolužáků – seznam bude vystaven a na jednotlivé problémy budou navazována témata ZSV s cílem hlubšího porozumění.

- ŽP - Den Země – film „Kluci ze severu“ – práce s filmem (globální růžice (I/81) – uvědomění si hodnot a jejich ochrany (OSVĚDČENÉ – v loňském roce práce s tímto studentským filmem přinesla opravdu pozitivní ohlasy)
- DEMORACIE – Skupinová práce s texty významných osobností vážících se k tomuto tématu – cíl: na základě čtení a následné diskuze získat hlubší přehled o demokracii a jejích hodnotách či proměnách
- KOMUNIKACE/střety odlišného – Dilemata (II/199 – 201) – Závoj – cíl: procvičení si obhajování postojů a prosazování názorů, rozhodování
- SVĚT NEZASTAVÍŠ (II/164) – trvale udržitelný rozvoj – cíl: zkoumání lidských postojů
- PODNIKÁNÍ – Můj business plán, aneb prodej, co umíš – cíl: seznámit žáky se sférou podnikání, představit jim možnosti, úlevy či strategie
- ZDRAVÍ – aktuální trend zdraví, hodnota zdraví, duševní zdraví jako základ pro
- PRÁVO – aneb, snad to nikdy nebudu potřebovat – cíl: získat ucelený přehled o vlastních možnostech, odpovědnosti či svobodě